

Chuyện này cũng bình thường thôi, đó là nhng “chuyện thường ngày ...ch”. Ông T Tâm, v h u, có nh u thì gi mu n làm 1 chuyện thăm quê. Ông xa quê xa n c t th k tr c, chăm ch m n ăn, đ n nay xong “N tang b ng trang tr ng, v tay reo”

Và b t ch c ng i x a “Đ ng mây r ng thên thên c b , Th nh th i th túi r u b u.”

Ông quy t đ nh m t chuyện “h i h ng” (cá h i quy c h ng) tr c thăm ph n m ông bà, sau là bà con chòm xóm, nh ng anh cu, ch m t ngày x a ngày x a c i tru ng t m sông.

Khi v M ông T Tâm th t v ng quá, ông chê đ đi u. B n bè ông c i “Đã nói là chuyện thường ngày mà”. Ông than “Th t ra mà nói, đ t n c có đ i m i th t. Nhà c a, cao c xây đ ng nh u, m mang l m...nh ng than ôi, cái s m mang đó không bù đ c cái m t mát.”

M i ng i đ u c i cho ông già ngâ th .

-V y ch tr c khi anh v anh không bi t tí gì hay sao?

-Bi t cái gì?

-Chuyện thay đ i, chuyện phát tri n....không còn tem phi u, bao c p, x p hàng c ngày n a....v.v.

- Có bi t ch . Nh ng cái chuyện bao c p thì m t r i, không còn x p hàng c ngày mà bây gi là xu ng h c n c. Hà N i không còn là đ t nghìn năm văn v t n a, ng i Hà N i không còn n a, mà thay vào đó là dân t x ; n n văn hóa Hà N i bây gi là “Văn Hóa Đ...”.

Mọi người cội . Văn hóa Đ...là văn hóa gì vậy?

-Nét thanh lịch của Thăng Long không còn, người Hà Nội bây giờ ăn nói tục tĩu không chịu được. Mọi người ra là đi...

Ông Tô Tâm kể một câu chuyện nghe qua nhà hoang đường...tĩu lắm nhà ông quí quý t đó là chuyện thốt...Hội thăm đường một thớt bé, nó trở lại “Đ...biết”, đem chuyện này than van với một người quen thì anh ta phán “ông đi...hiểu gì hết. Hà Nội bây giờ là thế đó.”, “cha mẹ không dạy con cái à? Có dạy chứ, nhưng chúng nó đi...nghe lời.” Tô Tâm lắc đầu: “Các ông nghĩ coi có chán không chứ. Đi vào cửa hàng, quán ăn....bớt chút đi đến đâu cũng không gặp được một người...người ta nhìn mình như thế là kẻ cướp, ngoài đường thì xô bồ hỗn độn, người đi xe với nhau chửi nhau ra làm sao chứ...Người đi đường gặp nhau, xe cộ va vào nhau...chửi nhau có ai đến phân xử, muộn ra sao đó thì ra...”

Ông ta còn kể nhiều chuyện, than thở đi đi u. Bên bè của ông nói cho ông biết đường người nhiên. Tôi nói cho ông nghe nhé, đây, một chuyện ở bên Tàu, do một người Trung quốc kể, hội viết thành sách nhé-Người Trung Quốc Xứ Xí- Đó là ông Bá Đường, sách do ông Nguyễn Hữu Thích dịch, nhà xuất bản Văn Nghệ in hành 1999. Ông ta viết về xã hội TQ như thế này “...Tôi Trung Quốc này hai người đường nhau trên đường thì lại hoàn toàn khác. Phấn phấn cửa đôi bên sòng nhanh như chớp, một long lên, trở trở nhìn nhau như sắp bị u diến một màn nhẩy cao. Câu đầu tiên dùng để nói với nhau sòng là kiểu: “Một mù à?” Đi thì cũng lập tức nhẩy cộn lên phấn công: “Ái dà! Ai mà còng ý! Đi đường vào người ta mà lại còn không biết đi u!” Người kia lại gặng còng to tiếng hỏi: “Đường vào người ta mà lại còn già mồm, không biết được giáo dục kiểu gì?” Đi thì mồm cũng không kém: “Đường vào thì đã chết chửa? Chết muồn người ta quí xuống lấy mình chứ? Bỏ người ta đường mình à? Thế mình lại không đường vào người khác chứ? Chính mình đi đường vào người ta mà lại còn muồn đi vậy cho người!” Sở tình đến đây, người có vẻ yểu thế hỏi sòng đi, mồm lồm bồm chửa rủa, trong khi đó cái người có vẻ còng mồm nhún nhún chân múa tay, giởng đi u để dĩa khiến cho còng đám đông kéo nhau đến như thế sắp xem một đám đánh lộn. Nếu được gì chú ý, thì lúc đường nhau cho đến lúc rã đám, chúng ta không hề nghe được một câu “xin lỗi”. Cái môn “đến chết cũng không nhún lỗi” rồi tình thông này của người Trung Quốc bị u hiến khá dễ dàng trong cái chuyện va vào nhau trên đường. Người Trung Quốc đã một khố năng nói “xin lỗi!”. Hội đầu giờ người như người hĩa tỉn phun lĩa, chửa có cái dừng khí dĩa trên sòng lĩa để hiến thua với nhau mà thôi...”

Tô Tâm cười không thể ngơ ng đường c...”Sao mà giởng thế. Viết Nam bây giờ như thế dễ. Tôi chửi bao giờ nghe một tiếng xin lỗi, hay cảm ơn.”

“Chà h t đầu.tôi k chuy n Tàu n a nhé. Đây này, cũng ông Bá D ng vi t”: “Con ng i là m t lo i đ ng v t bi t c i. Nh ng nh ng cô y tá, nh ng cô bán vé xe ng i Trung Qu c l i là m t ngo i l . V vi c này h n 10 năm nay m i ng i đ u than v n nh ng cái b ph n qu n lý xe buýt và nhà th ng quá b n v vi c ăn ti n đ có th chú ý đ n nó. C xem tình hình này, tr phi v t ti n vào m t h , thì ngay c ông tr i cũng ch ng có th c y m m h ra cho h c i đ c.

Th c ra g ng m t nh ng cô bán hàng bày gi h u nh cũng có khá lên đôi chút. Ngay lúc anh b c vào c a hàng, gi ng nh con mèo th y con chu t vào c a mình, đôi m t nh c a các cô nhìn v phía anh chà đ y nh ng dò xét nh đ i v i m t đ ch th . Các cô b t đ u b ng vi c đánh giá áo qu n c a anh, và nói m t câu gì đó ki u: “y, cái này đ t l m đ y!” N u anh h i: “Còn th gì t t h n n a không?” thì s đ c tr l i: “Còn đ t h n n a đ y!”. Tôi có m t ng i b n, th i còn h c Đ i h c Ngo i ng , đ n m t c a ti m bán hàng y th c n m tr c m t Trung S n Đ ng Đ ài B c. Anh l y ra m t cái áo len giá ti n t ng đ i đ t, 500 đ ng đ ng m nghĩa. Ng i ch ti m sau khi nhìn k huy hi u tr ng h c c áo anh đã nói không do d : “Lúc nào c u t t nghi p Đ i h c Ngo i ng xong, thành thông đ ch viên l ng m i tháng ít nh t là 500 đ ng cái đã. Bày gi c u ph i t t ki m ch !” K t qu đã hoàn toàn ngoài đ đoán c a ông ta, vì ng i b n tôi đã mua cái áo đó. Không có gì kh tâm cho khách h n cái vi c sau khi vào xem m t vài m u hàng trong ti m r i cáo t đi ra không mua gì. Lúc đó t ch ti m cho đ n ng i bán hàng, n u không l m nguýt thì cũng thì th m ch i r a nh v a g p tr m c p, thái đ đ u l rõ bên ngoài không h gi u di m. Th mà có ng i b o: “Có can h gì đâu! B n h th y ng i n c ngoài vào ti m v n t i c i đ y ch !”.

C b n cùng c i. “N u thay vào đó m t hai ch thôi thì câu chuy n v n đúng m t n i khác.”

“Chà h t đầu nhé. Ông Bá D ng vi t v ng i TQ nh th n y”:

“Lúc quay l i Đ ài Loan tôi v n quen thói “tôn sùng” Tây ph ng này. Nh ng ch đ c ba hôm thì l i v n ch ng nào t t n y. Mà cái đó không ph i vì ý chí c a tôi y u đu i, nh ng vì m i l n đ ng l i cung kính gi c a, thì cái ông b n da vàng đ ng sau nhìn tôi nh th m m anh ta đang ng m c t khô, không th nào nghe đ c m t thanh âm gì gi ng nh ti ng “c m n” t nó c . Tôi bèn c th cho c a nó tung ra nh thói quen cũ, m c k m cho nó đ p vào m t ai thì vào, có đ p ch t cũng đ c ! Tôi nghi r ng đ có th móc trong m m m t ng i Trung Qu c ra cái câu “c m n ông” e r ng n u không dùng đ n cái cào c năm r ãng c a ông b n Tr Bát Gi i c a chúng ta thì không th đ c. Th t ra cái câu “c m n” và cái câu “xin l i” c a ng i M cũng gi ng nhau. Chúng đã tr thành m t b ph n c a đ i s ng dân ch , t đ a bé v a h c nói, m nó chùi đít cho nó, nó cũng bi t nói c m n.” (Tr.146)

“Ông Bá Däng nåy nói häi quá, đâu có lä nào nhä thä” Mät ngäi không đäng ý.

“ , cũng có thä ông ta häi quá mät chút đi, nhäng cũng có chä ? Đâu phäi nói oan?”

“Hoàn toàn chính xác 100%, ä VN bây giä là nhä väy” Tä Tâm quä quyät “Käm mät tiäng xin läi hay cäm än làm thuäc cũng không có.”

“Nè! Anh không tin à? Đäng nói ä đâu xa, ngay täi đây nè, ngay trong näc Mä nè...trong cäng đäng ngäi Viät nåy, cái chuyän không “cäm än, xin läi” đôi khi cũng...không phäi là ít?”

Nhäng chuyän kä vä mät chuyän đi, vä đäi säng cäa ngäi trong näc, và häi ngoäi đôi khi cũng chä là câu chuyän “trà đä täu häu” không ai đä ý cä cho đó là chuyän ngäi không phäi chuyän mình.

Văn hóa cäa mät näc là do täp quán, thói quen, änh häng cäa vùng đät säng, đäa đä...v.v. mà thành hình. “ä bäu thì tròn, ä äng thì dài” có thä đäc hiäu là sä thích äng, mà cũng có thä hiäu là sä änh häng cäa môi träng, sä tác đäng qua läi giä con ngäi và hoàn cänh, môi träng.

Con ngäi ta säng ä đäi nhìn cung cách đäi xä väi nhau ngäi ta có thä biät đäc trình đä cäa mät säc dân, mät xã häi. Trong cäng đäng phäng có câu “Văn nhân täng khänh, đäng hành täng kä, đäng tính täng xäch” có phäi chäng là mät đäc kät kinh nghiäm cäa ngäi xäa? Đâu đó trong xã häi cho thäy các đänh kiän đó vän còn đäng vì “2 cô ca sĩ có khen nhau bao giä” Ông Bá Däng nhän xét “Chä có bän thân mình là đáng khen, còn nhäng ngäi khác đäi väi hä đäu là cät chó hät” (Tr.171) không chä dành cho ngäi TQ, mà đäng nhä đã là con ngäi thì tä trong bän chät đã có “tánh” đó räi.

Cäng đäng Viät län mänh rät nhanh, thành đät nhiäu. Tuy nhiên, ä đâu đó, thäng hoäc ngäi ta còn nhìn thäy cung cách hành xä không thích häp...nhä : Đä trä, giäm pha, đäi xä väi nhau còn mang bä mät “hình sä”, dòm ngä , chia rä, cà riäng cà täi...v.v. Không chä ngäi trong näc do

Nội c Trong, Nội c Ngoài

Tác Giả: Lê Bình

Thứ Hai, 29 Tháng 6 Năm 2009 14:06

đ i s ng khó khăn tr nên câu g t, còn ng i n c ngoài lý do gì mà ng i ta không thoát ra đ c cái bóng t i âm u đ v n mình lên làm g ng cho con cháu?